

Eman daraxti haqida ma'lumot

Safarov Iskandar Sayfiddin o'g'li

+998908979467safaroviskandar985@gmail.com

Termiz agrotexnologiyalar va innovatsion rivojlanish inistituti Agrolagistika va biznes fakulteti O'rmonchilik ta'lif yo'nalishi 1-bosqich talabasi.

Muhammadiyev Behruzbek Sherqobil o'g'li

+998991312204muhammadiyevbehruz20@gmail.com

Termiz agrotexnologiyalar va innovatsion rivojlanish inistituti Agrolagistika va biznes fakulteti O'rmonchilik ta'lif yo'nalishi 1-bosqich talabasi.

Annotatsiya: Eman daraxtining ta'rifi, biologik xususiyatlari, eman daraxtining tanasi, bargi, tuzulishi, organik va anorganik moddalar, eman daraxtiga g'amxo'rlik qanday?, ko'paytirish, eman daraxti qanday iqlimga rivojlanadi?.

Kalit so'zlar: Eman daraxti turlari, iqlimi, yeri, sug'orish, ko'paytirish, maqsadlarga ko'ra ishlatilishi, eng katta eman daraxti.

Eman, dub, bolut (Оиегсик.) — qoraqayindoshlar oilasiga mansub doim yashil daraxt, ba'zan butalar turkumi. Shimoliy yarim sharning mo'tadil, subtropik va tropik mintaqalarida 450 (Shimoliy va Markaziy Amerikada 200)dan ortiq turi bor. Rossiya, Kavkaz va G'arb. Yevropada tarqalgan bargi bandli oddiy yoki yozgi E. (0. гоиг), qoyali yoki qishki E.ni, gruziya E.i, mongol E.i va boshqalar emanzor o'rmonlar hosil qiladi. O'zbekistonda E.ning qizil E. turi ekiladi. Ildizi o'qildiz (5 m chuqurlikka kirib boradi). Daraxtining balandligi 20–25 m, shoxshabbasi keng. Barglari teskari tuxumsimon, o'yma, novdalari qizgishqo'ng'ir rangda, tuksiz. To'pguli kuchala yoki boshcha. Aprel oyida gullab (15—60 yoshidan gullay boshlaydi), sentabrda urug'i pishadi. Mevasi yongoqcha (cho'chqayong'oq). E. yorug'sevar, qurg'oqchilikka chidamli daraxt. 400—1000 yilgacha yashaydi. Yog'ochi aviatsiya va kemasozlikda, qurilishda, mebel sanoatida, bochkasozlikda qimmatli xom ashyo hisoblanadi. Po'stlog'idan teri oshlashda foydalaniladi. Shahar ko'chalari va xiyobonlarda manzarali o'simlik sifatida o'stiriladi. E. ixrta o'rmonlari tashkil qilishda 1-o'rinni egallaydi, atrof muhitga sog'lomlashtiruvchi ta'siri bo'yicha boshqa o'simliklardan ustun turadi. E. to'nkasidan o'sib chiqadi va yong'oqchasidan (kuzda ekib) ko'paytiriladi. Ko'chatlari birikki yildan keyin (bahorda) ko'chirib o'tqaziladi.

Daraxtlar haqida gapirganda, biz turli xil shakllar, turli xil ranglar, gulli va gullarsiz va boshqalarning ko'p sonini tasavvur qila olmasligimiz mumkin. Shuning uchun keyingi postda biz go'zallar haqida gaplashamiz Eman daraxti, bu aql bovar qilmaydigan fazilatlarga to'la.

Eman daraxti turlari

Bu daraxtlar ko'p uchraydigan o'rmonlar eman bog'lari, eman bog'lari yoki eman bog'lari deb ataladi. Keyin eman turlarining ba'zilarini nomlaymiz:

Quercus Humilis: Bu bargli eman bo'lib, bahorda gullaydi, balandligi taxminan 10 dan 25 metrgacha yetishi mumkin, u Yevropa, Turkiya va Qrimdan keladi, ammo bu daraxt ularning yashash joylarining vayron bo'lishi sababli yo'q bo'lib ketish xavfi ostida.

quercus petraea: Bu turg'un eman yoki qishki eman deb ham ataladi, u aprel va may oylarida gullaydigan bargli daraxt bo'lib, u Evropa tog'laridan keladi, ular boshqa emanlardan tashqari olxa, qayin va qarag'ay o'rmonlari bilan birga yashaydilar. .

quercus faginea: Bu eman, shuningdek, Halab eman, Valensiya eman yoki o't eman deb nomlanadi, u bargli daraxt bo'lib, aprel va may oylarida gullaydi, O'rta er dengizi hududidan boshlanadi va balandligi 20 metrga etadi.

Pireney querkus: Bu melojo yoki rebollo nomi bilan tanilgan, u Pireney yarim oroli, Shimoliy Afrika va Frantsiyadan kelgan bargli daraxt bo'lib, Andalusiya shahrida joylashgan emandan tashqari, balandligi 25 metrga etishi mumkin. Ispaniya, bu qonun bilan himoyalangan tur.

Quercus rubra: Amerika qizil boreal eman, Amerika qizil eman yoki Shimoliy qizil eman deb ataladi, bu Amerika Qo'shma Shtatlari, Kanada va Meksikaning bargli daraxtidir. Bu eman balandligi 40 metrga etishi mumkin va bu turdag'i eng go'zallaridan biri hisoblanadi. chunki kuz fasllarida barglari qizil bo'ladi.

Eman: Bu eman umumi y eman, kul eman, carballo eman yoki kajiga nomiga ega, u Evropadan kelgan bargli daraxt bo'lib, u erda turli xil o'simliklar va boshqa turdag'i eman turlari bilan birga yashaydi. Bu Germaniya va Latviya milliy daraxti. Eman daraxtini parvarish qilish

Ehtimol, ko'pchilik daraxtlarning inson hayoti uchun juda muhimligini e'tiborsiz qoldirishi mumkin, chunki ular barcha tirik mavjudotlar nafas olishi uchun zarur bo'lgan kislorodni ishlab chiqaradilar. Aynan shuning uchun biz tabiat va atrof-muhit bilan yaxshi munosabatda bo'lishimiz, shuningdek, ularga zarur bo'lgan g'amxo'rlikdan xabardor bo'lishimiz kerak.

Shubhasiz, uning dekorativ qiymati juda yuqori. Izolyatsiya qilingan namuna sifatida u ajoyib. Bundan tashqari, u juda yaxshi soya beradi.

Bundan tashqari, u bonsai sifatida amal qiladi.

Bu bardoshli va ishslash va kesish oson. U qurilishda, shuningdek ichki bezatish uchun keng qo'llaniladi. Uning yordamida g'ildiraklar, avtoulovlar, zinapoyalar, ko'priklar, temir yo'l shpallari, vagonlar va boshqa narsalar ishlab chiqarilgan.

Iqlim

El Eman daraxti Bu 18 dan 20 darajagacha bo'lган mo'tadil iqlimda bo'lishi kerak, ya'ni bu daraxt sog'lom va kuchli o'sishi uchun yoz mavsumida issiq bo'lishi kerak, qishda esa harorat nol darajadan pastga tushadi. Bundan tashqari, bu -15°C gacha bo'lган haroratga bardosh bera oladigan o'simlik ekanligini ko'rsatadi.

Yer: Gul qozon: Bu daraxtni qozonga ekmaslik kerak, ya'ni uni idishda etishtirish tavsiya etilmaydi, ammo agar shunday bo'lsa, u faqat uning birinchi yillarida bo'lishi kerak va uni saqlab qolish mumkin. kislotali o'simliklar uchun substratda

Bog ': Eman odatda quruqlikda o'sadi, organik moddalarga boy, bo'sh va odatda yangi.

Sug'orish: Eman uzluksiz sug'orilishi kerak bo'lgan o'simlikdir, chunki u qurg'oqchilikka dosh bermaydi, lekin uni juda ko'p namlash kerak emas, suv qo'shishdan oldin ularning namligini tekshirish tavsiya etiladi.

Ko'paytirish

Ko'payish uchun bu daraxt mevaga kiradigan urug'ini ekishi kerak va ularni ekish vaqt yangi bo'lganda, chunki urug'lar quriganida ular unib chiqmaydi. Ekish vaqtida uni umr bo'yи qoladigan joyda qilish tavsiya etiladi, urug'ning unib chiqishiga yordam berish uchun urug'da ustara yoki pichoq bilan kesma qilish kerak, bu esa uni osonlashtiradi. urug'ning unib chiqishi uchun namlik kirib, unib chiqish jarayoniga yordam beradi.

Eman daraxti qanday maqsatlarda ishlatiladi?

Bu daraxt turi juda xilma-xil foydalanishga ega va ular odamlar uchun juda foydali va er yuzidagi hayotni saqlab qolish uchun quyidagilardir:

Eman - bu bog'larni bezash uchun ishlatiladigan daraxt, ammo boshqa o'simliklardan tashqari, bu daraxt o'zining go'zalligidan tashqari ajoyibdir. Gullarning turlari yaxshi soya berishi mumkin.

U qoramollarni boqish uchun ishlatiladi.

Eman daraxti bardoshli va kesish uchun ham oson, u arava g'ildiraklari, temir yo'llar, zinapoyalar, ko'rpa-to'shaklar, ko'priklar va vagonlar kabi ba'zi elementlarni qurish uchun ishlatiladi.

Eman shkaf ishlab chiqarishda, eng muhim asosiy xom ashyo sifatida, o'zining qimmatbaho mebellarini tayyorlash uchun ishlatiladi.

Eman daraxti juda qattiq va og'irligi uchun juda qadrlanadi, hozirda bu yog'ochni turli maqsatlarda ishlatadigan ko'plab fabrikalar mavjud.

E1 Eman daraxti u temir yo'l sanoatida ham qo'llaniladi, chunki u tebranishlarga chidamli.

Namlikka qarshilik ko'rsatganligi va doimiy ravishda suvgaga botishi uchun xizmat qilgani uchun u kemasozlik sanoatida qo'llaniladi. Kimyo sanoatida, Eman daraxti u ham muhim vazifani bajaradi, chunki uning po'stlog'idan va teri ko'nchilik sanoatida qo'llaniladigan akordan taninlar chiqariladi.

Dunyodagi eng katta eman daraxti

Bu Luiziana shtatidagi Virjiniya emanı (Quercus virginian) 1500 yoshda. Aylanaci 12 metrga, balandligi 20 metrga etadi.

Dastlabki 80 yil ichida u ko‘proq bo‘yiga, keyin esa eniga o‘sadi. Uning bo‘yi 50 metrgacha yetadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “O‘rmon to‘g’risida” gi qonuni. Toshkent 2018 y
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi o‘rmon xo‘jaligi davlat qo‘mitasi faoliyatini tashkil etish to‘g’risida” PQ-2966-sон qarori. 2017 yil 11 may
3. Xonazarov A.A “O‘rmonchilik” Toshkent “O‘rmon loyiha” 2001 y 25-58 betlar
4. Xonazarov A.A, “O‘zbekistonda o‘rmonzorlar barpo qilish asoslari” Toshkent “O‘rmon loyiha” 2002 y 103 bet
5. Xonazarov.A.A va boshqalar “O‘zbekiston hududini ko‘kalamzorlashtirishda foydalanilgan asosiy manzarali daraxt va butalar” Toshkent “Fan va texnologiya” 2008 y 55-59 betlar
6. Yuldashev Ya.X “O‘rmon daraxtlari ko‘chatzorlarini barpo etish va unda ko‘chatlarin yetishtirishning ilmiy-amaliy asoslari” Toshkent “Tosh DAU nashr tahririysi bo‘limi” 2001 y 13-31 betlar.